EPiſtole ⁊ varij tractat⁹ Pij ſecūdi pōtificis maximi: ad diuerſos in q̄druplici vite ei⁹ ſtatu trāſmiſſe nouiter impreſſe feliciter incipiunt.

VEnūdātur Lugduni ab Stephano gueynard. al's pinet eiuſdē ciuitatis bibliopola ⁊ ciue in vico mercuriali: vulgariter en la rue merchiere Prope ſanctuz Anthonium.

¶ Numerus et ordo epiſtolarum in hoc opere contentarum.

Reconizatio Enee ſiluij poete laureati in prologo.
Congratulatur amico de proſperitate ſucceſſus. j.
Cilie comes imperatori reconciliatur. ij.
Imperator prelatos ſuos reuocauit ex concilio Baſilienſi propter fedus Eugenij pape cum rege aragonum et duce Mediolanenſi. iij.
Literas ſuadere ſuadet: quia maxime decorant tum principes quam minores. iiij.
Agricultura laudatur. v.
Conuerſationem ſuam notam facit. vj.
Repreſſalia diſſuadet. vij.
Amicitiam et dilectionem notificat et ſe excuſat quod tam raro ſcripſit. viij.
Excuſatoria cur non viſitauerit amicum. ix.
Quales magiſtratus eſſe debeant. x.
De ſuperbia gallicorum. xj.
De cicilia an ſit duplex. xij.
De rege Ladiſlao. xiij.
Reprehenditur fingens ſe ſcripſiſſe de mendacio. xiiij.
De filio ſuo. xv.
Pena patienter ferenda eſt pro culpa. xvj.
Hortatur amicum vt pro ſe poſſeſſionem beneficij accipiat. xvij.
Exhortatoria ad vnionem eccleſie. xviij.
Accuſat locorum munitionem et amicitie officium apperit. xix.
Que ſit homini patria et petit promotionis auxilium. xx.
Regem aragonum laudat. xxj.
Commendat ſalutem anime. xxij.
Quales ſcribere cancellarie. xxiij.
Hortatur vt ſententia imperatoris equo animo feratur. xxiiij.
Diſſoluit argumenta pro parte eugenij facta. xxv.
De noua ciuitate et aliquid de amicitia. xxvj.
Regratiatoria et aliquid de ſtudio humanitatis. xxvij.
Hortatur ad reſcribendum. xxviij.
Redit in beniuolentiam. xxix.
Commendat cauſam ſuam. xxx.
Gratulatur beniuolentiam magni viri ſe nactum eſſe. xxxj.
Vocat cum deſiderio amicum. xxxij.
Dolet de amici et patris abſentia. xxxiij.
Magnificat beniuolentiam. xxxiiij.
Nimphiplerim libellum ſe efficiſſe ſignificat. xxxv.
Excuſat yronice non ſcribentem. xxxvj.
Preceptum beneviuendi. xxxvij.
Significatio huius dictionis turpis per antifraſim. xxxviij.
Damnat verboſa volumina. xxxix.
Premonet conducendum in officium. xl.
Dat fidem ſcriptis. xlj.
De incerto curialium ſtatu. xlij.
Rex aragonum ſe cingit in auxilium rhodis contra thurcos. xliij.
Nouitates de thurcis. xliiij.
Quomodo vxor ducenda in principibus ſeruiendum ſit. xlv.
De monte veneris. xlvj.
Refert grates quia cōmendatum habetur negocium ſuum. xlvij.
De rebus tridentinis. xlviij.
Leges dicit eſſe variabiles. xlix.
Relegat continentiam ad philoſophos. l.
Laudat conſtantiam amicorum aretinum defunctum. lj.

¶ Epiſtole Doctiſſimi Enee Siluij Senēſis q̄s ad amicos dū in minorib' ageret ex tempore exarabat : quib' etiā annexe ſunt Ep̄le grauiori ſtilo cōſcripte dū eſſet in pōtificatu maximo cōſtitutus: Pius poſtea nōiatus: legat & relegat eas q̄ſq̄s auidiſſime: q; plurimū ſucci cōtinēt

¶ Congratulatur amico de proſperitate ſucceſſus. ¶ Ep̄la. j.

Ulianus Cardinalis ſc̄ti angeli apoſtolice ſedis legat' Doctiſſimo viro dño Enee ſiluio de ſenis amico cariſſimo Regiꝫ romanoꝝ ſecretario Salutē dicit. Amantiſſime Enea gaudeo te eſſe apud ſereniſſimū dñm regē in loco honorabili & te digno. Licet (vt animi mei affectū fatear) mallē te eſſe in italia in loco & tua virtute digno. Congratulor cācellarie imperiali que talem virum ſortita eſt: cuius iperio nō parū florebit Iā locus ille latinā redolebit facundiā. Ego te propediā videbo & amplexabor: ſimulq̄ȝ redarguā qȝ iuſſiſti me ſub cōditiōe ſalutari. Si ſcires quantū te ſemp dilexi et diligo : quantūq̄ȝ tuis afficior virtutibus: profecto omiſiſſes conditionē illā. Et cū per officiū cui prees ad me cōmode venire non poteras: ſcripſiſſes ſaltim more tuo litteras ſuauiſſimas. Sed ignoſco modeſtie tue: & q̄cq̄d facio ipſe mecū in meliorē accipio partē. Sȝ deinceps velim te mecū cōfidentius agere: et nō obliuiſci ei': q̄ inter nos ſemp fuit beniuolētie atq̄ȝ amicitie. Familiarē hūc meū vt celeriter expediat adiuua. Cupio p̄marie mox eſſe apud ceſarē: vt aliq̄d ꝓ q̄ete hui' regni poſſim efficere: quo meli' faciliuſq̄ȝ expeditio militaris cōtra thurcos fidei catholice ſeuiſſimos hoſtes inſtituta parari poſſit. Ad hec em̄ duo ſc̄tiſſima op̄a iuxta legationis apoſtolice mihi iniuncte officiū: tot' anhelo ac ferueo: quēadmodū in reb' boemicis olim me feruere cōſpexiſti. Uale.

¶ Cilie comes imperatori reconciliatus eſt. ¶ Epiſtola ſecūda.

Neas ſiluius. S. p. d. Reuerēdiſſimo in xp̄o patri dño Juliano cardinali ſancti angeli ap̄lice ſedis legato. Nō cogit me neceſſitas: ſed amor ſcribere. Literis ſiq̄ȝ v̄ris q̄s ex buda ad me deſignaſtis p̄ magnificū cācellariū ſatis factū eſt. Nihil em̄ ex me ille petebat niſi vt creationē cuiuſdā palatini comitis p̄mouerem. In hoc q̄d factū ſit: & q̄d nō: ex cācellario cognoſcetis. Ego illud adijcio feciſſe mihi verba ſup hac re nicolaū caſtellanū cum hac tranſiret: neq̄ȝ id reſpōdiſſe quod nunc ſecutū eſt. Sic principes ſunt fere oēs: cū opinionē aliquā induerūt: magna opus eſt arte vt ſententiā mutēt. Perſuaſum eſt regi inutilē eſſe hanc comitū creationē. Nec om̄ino errat. Quis enim non vituperaret vſq̄ȝ ad mercatores ſordidaſq̄ȝ artes: hoc decus egregiū deſcēdiſſe. Rex tn̄ dum prohibere vult quod fieri nō debet: id etiam vetat quod fuerat faciendum. Seruanuandus eſt in oībus rebus modus & quam philoſophi ponunt mediocritas quedam tenenda. Sed hoc magnis authorib' perſuaderi debet. Mihi non plus fidei eſt q̄ pecunie. Idq̄ȝ tollero patienter quando & me maiores eodem haberi modo tractariq̄ȝ video. Sed de his finē facio: nedum loqui propono videar oblocutus. Nouitates quoq̄ȝ vix vlle ſunt: q̄ per me ſcribi debeant ſiquid erat cancellarius preoccupauit: vnum tamen quod ille preterijt ex me notum habebitis. Comes enim cilie qui diu & vienne & hic fuit petita erratoꝝ venia: gratiā regis meruit omninoq̄ȝ in concordiā redijt. Nec aliq̄d regia maieſtas ex eo voluit : quod non ex integro reportauerit. Senior comes nunc in greciā venire debet: regiq̄ȝ ſe ꝓſternere: & oīa filij facta comprobare. Debebat rex citius illuc proficiſci: ſed plures eū occupatiōes detinuere. Nūc ſcio ſi vera ſunt que ipſius ab ore cadunt: iturum ipſum ante ſeptendiū: q; reuerti cū viennā ad res bohemicas infra menſem oportet. De cathelanis mutatis gallicisq̄ȝ variatis nihil ſcribam: q; ex alijs confluere ad vos noua non ambigo. Deus nobis vnionē concedat qualiſcunq̄ȝ ea fuerit tandem: q̄m̄ ſi adeo erit mala eſſe non poterit. Ex italia miror nullam inſignē per hos dies nouitatē miſſam. Friſingeñ. epiſcopus qui veſter amicus non vulgaris fuit: preter opinatum oīm vita exceſſit. Rex ſucceſſorē optat germanū eſſe dñi cancellarij. Res & in capitulo & apud Eugenium & apud cōſiliū per diuerſos ventilatur. nec certum adhuc nec veriſimile habeo q̄s debeat voto potiri. Ego deſiderijs meis omnibus germano cācellarij maxime faueo. Det de' illi: vt ſecunda ſint vniuerſa. Ualete optime diuq̄ȝ commendatum habere.

¶ Concluſio epiſtolarum metrico carmine de laudibus beate Marie virginis Jeſu chriſti geruleī. ¶ ccccxxxij.

Virgo theutonicꝫ multiꝫ celebrata ſacellis.
Mater et ipſa dei mater et ipſa hominis
Virgo latinoꝝ ſpes et tutela meorum.
Virgoq̄ multo gallia thure colit.
Virgo nec hyſpanas paulū laudata p̄ vrbes
Cui patet et celum totaqꝫ terra patet.
Virgo que magnum potes exorare tonantem.
Et potes irati celeſtis ſiſtere dei.
Ipſe ego peccati ſeruus ſceleriſqꝫ miniſter:
Et mandatorum fractor vbiqꝫ decem.
Ad te confugio: fateor mortalia ſeptem.
Sepius admiſi crimina: nunc penitet.
Ille licet nulli veniam negat autor olimpi:
Et reduci ſemper brachia tendat amans.
Quis tamen offenſi vultum quis iudicis audet
Interceſſoris nudus adire ſui.
Ergo meos genitrix ſemper miſerata labores.
Nunc etiam noſtris caſibus affert opem.
Ipſe mihi de te natus ſine crimine culpas.
Condonet veteres: prohibeatqꝫ nouas.

¶ Pij .ij. pontificis maximi: cui ante ſummū epiſcopatum primuꝫ quidē imperiali ſecretario: tandē epiſcopo: deinde cardinali ſeneñ. Eneas ſiluius nomen erat: familiares epiſtole ad diuerſos in quadruplici vite eius ſtatu tranſmiſſe. Impreſſe Lugd. per Johannem Moylin al's decambray. Anno dñi. M.ccccc.xviij. Die .xv. April.